

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Didaci Covarrvvas A Leyva Toletani Episcopi Segobiensis
... Opera Omnia**

**Covarrubias y Leyva, Diego de
Antverpiae, 1610**

De impedimento publicæ honestatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96556)

§. SECVNDVS.

De impedimento publicæ honestatis.

SVMARIA.

- 1 Publica honestatis iustitia impedimentum, etiam ex sponsalibus nullis, consensu tamen præstito contractû oritur.
- 2 Publica honestatis iustitia impedimentum, oritur ex matrimonio, vel sponsalibus à monacho contractis.
- 3 An consensus interior ad hoc impedimentum sit necessarius.
- 4 Publica honestatis impedimentum, non oritur ex Sponsalibus, sub conditione, etiam quæ de iure esset, contractis.

Quædam ita impediunt matrimonium contractû, vt eorum aliquo existente matrimonium contractû nullum sit. Quorum primum se exhibet publicæ honestatis iustitiæ impedimentum. Honestum enim est, vt frater cum illa, quæ fratris sponsa fuit, etiâ fratre præmortuo, minime contrahat matrimonium. Oritur ergo impedimentum hoc ex sponsalibus de futuro, vel de præsentibus, ante coitû. Huius etiam honestatis meminit Iuriconsultus in l. si qua. §. 1. & l. semper. §. de ritu nuptiar. & in §. vxor. Institut. de nupt. vbi Theophil. idem notat. Nec refert an sponsalia nulla sint, modo consensus eis præstitus fuerit, cap. ad audientiam. cap. iuuenis. cap. sponsam. de spons. pulcher tex. in c. 1. in prin. eo. tit. n. 6. Quo quid impedimento consanguinei intra quartum gradum prohibetur, matrimonium contrahere cum sponsa cognati, etiam præmortui, vt ab omnibus receptû est in dict. cap. sponsam. vbi potissimum id notat Abb. & Præpos. glo. Ioa. And. & Fran. in dict. cap. 1. in prin. Abb. in d. c. iuuenis. de sponsa. notat Ioa. Brun. in tract. de sponsa. conclus. 10. Nec item refert secundum Anch. in dict. cap. sponsam. an sint consanguinei spurii, vel illegitimi, an legitimi. Ex quibus plura deducuntur.

Primum, ex sponsalibus vtunque cum minori septênio contractis, hoc impedimentum non produci: cum ibi consensus desit. c. literas. de spons. impub. ita cõmuniter intellectus: Nisi discretio ad ætatem illam peruenerit, attëta opinione, quam 1. par. c. 2. retulimus.

Secundum, matrimonio, iure canonico impediente, cõtracto, dari impedimentû publicæ honestatis, si coniugio præstitus consensus fuit talis, qui cessante impedimëto coniugium efficeret, cap. ad audientiam. de sponsa. etiam si contractum esset cum monacho, vel moniali. glo. in cap. si quis de spons. auerit vxor. 27. q. 2. quam approbat Præpos. in d. cap. ad audientiam. 2. col. pro quo est text. apertus in d. c. 1. de sponsa. in 6. in prin. quamuis Calder. in dict. cap. ad audientiam. contrarium opinetur. [Hæc vero cessant omnino ex decreto Synodi Tridentinæ, quæ expressim statuit, impedimentum istud non oriri ex sponsalibus quacunque ratione inualidis: vbi vero valida fuerint, primum gradum non excedere.]

Tertium ex his infero, istud impedimentû oriri ex sponsalibus cõtractis per verba, seu exteriora signa consensum exprimentia, & si interior cõsensus desit. Est enim hoc impedimentum ab Ecclesia constitutum, ob publicam honestatem, quæ quidem adest in hoc casu, vt existimat Palud. in 4. distin. 27. q. 2. art. 5. & idem distin. 21. quest. 2. art. 3. Floren. 3. part. tit. 1. cap. 10.

Quarto hinc perpendi potest intellectus ad text. in cap. 1. §. fin. de sponsalib. in 6. vbi non oritur publicæ honestatis iustitiæ impedimentû ex sponsalibus sub conditione cõtractis, nondum ea adueniente. Tunc enim cõsensus desit, igitur nullum inde subest impedimentum, etiam si conditio adiecta, à iure inesset contractui. vt si ecclesiæ placuerit gloss. in dict. §. fin. quam ibi approbant Ioa. And. Domi. & Francis. Felin. in cap. secundo. col. 1. de spons. commendat. Abb. in cap. significasti. de electio. num. 7. Hæc enim conditio, quamuis à iure inest, actum agit conditionalem, quia aliter expressa fuit quam inerat. Inerat enim hoc pacto, vt si impedimentum aliquid appareret, propter quod ecclesiæ coniugium displiceret, consensus ab initio in contractu præstitus, & voluntas illa absolute exhibita, euanesceret. At exprimitur aliter, cum nullus consensus ab initio præstetur, donec ab ecclesiâ iudicetur, an liceat contrahere. Est ergo cõsensus in pendenti, hæc expressa conditio: non sic ea tacita, ex his, quæ Felin. notat in dict. cap. ad audientiam. de rescript. n. 10. l. si in legatum. §. illi si volet. ff. de legat. 1. adiuncta Paul. Castr. interpretacione, dum dicit, lego Titio centum, si volet, esse conditionalem legatum, id est, si declarauerit se velle. Hoc ipsum in hac questione de matrimonio adnotauit Syluest. in vlt. quaest. 1. q. 1. in prin.

monium. 8. quest. 14. subobscurè Angel. in verb. matrimonium, impedimento 3. §. 1. atque Adria. in 4. de matrimon. §. circa questionem. 4. dicens à iure inesse dictam conditionem actû, & contractui, non voluntati. Quo fit, vt si conditio esset de præsentibus, vel inesset necessario ex natura actus, non haberet locum opinio gloss. que madmodum, si quis ita contraxisset, si vixente accipiam in vxorem. Illa etenim conditio vitæ ad actû est necessaria: vnde actus conditionalis non est. Ex quo inferatur Ioa. And. Domin. ac ceteros plurimum aberrare à veritate huius rei cognicione, dicentes, ex dictis sponsalibus in specie questionis principalis, contractis: tunc demum oriri impedimentum, quando constaret, illa sponsalia potuisse contrahi atque ecclesiæ placere. Nam & si hoc constiterit, ex dictis sponsalibus non oritur impedimëtum ante euentum conditionis, cum ante ecclesiæ declarationem nullus fuerit præstitus consensus. Nec recipiendus est Arch. qui in d. cap. 1. §. si. glo. illam reprobat.

§. TERTIVS.

De impedimento Sacri ordinis.

SVMARIA.

- 1 Sacer ordo matrimonium impedit omnino, & irritum facit.
- 2 Cælibatus quo iure introductus, & an bonus.
- 3 Coniugatus suscipere non debet sacrum ordinem, alioqui punitur, si eum suscipiat.
- 4 Coniugatus an possit ex consensu vxoris sacrum ordinem recipere.
- 5 Ordo minor non impedit matrimonij contractum: contrahens tamen amittit beneficia ecclesiastica.
- 6 Coniugatus in minoribus constitutus amittit regressus, accessus, & alia iura ad beneficia ecclesiastica, sibi competentia ante matrimonij contractum.
- 7 Pensiones, an vacent per matrimonij contractum.

Secundo matrimonium impeditur à sacro ordine. Is enim, qui sacris ordinibus vel eorum aliquo insignitus est, coniugium contrahere non potest: quod si contraxerit, nec tenet contractum. cap. si quis. & capit. erubescam. 23. distin. 10. Imo irregularis est qui sic contrahit, cap. 1. & 2. qu. cler. vel vou. ipsoque iure excommunicatus. Clemen. vnic. de consang. vel affin. aliisque pœnis puniendus, quas longius explicat. Ioa. Bern. Calagurritanus Præsul, in sua praxi, cap. 74. Sat enim est, quo ad nostrum institutum de matrimonio sic cõtracto tractare. Nec vnquã licuit in Ecclesia, sacris ordinibus initiatos, matrimonium contrahere. Imo ab initio renascētis ecclesiæ hoc prohibitum est, quod constat ex canonibus Apostolorum cap. 25. Cuius verba ex Haloandri translatione hæc sunt: Ex his qui cælibes in clerum peruenerunt, iubemus lectores tantum, & cantores, si velint, nuptias cõtrahant. Hactenus. Canon. Sed & hoc impedimentum iure diuino institutum esse probare conatur Iodoc. Clitoveus lib. de continentia sacerdot. cap. 13. Ioa. Maior. in 4. sentent. distin. 24. quaest. 2. & diligentissime Franc. Torrensis lib. 2. de dogmat. charact. quorum opinio etiam pia videatur, [& fortassis defendi possit,] communi tamen consensu non est recepta. nam & S. Thom. 2. 2. q. 88. art. 11. asserit, hoc impedimentum iure humano, & Pontificio, non diuino institutum fuisse: cuius opin. post alios sequitur Domin. Soto lib. 8. de iust. & iur. quest. 4. art. 2. & q. 5. art. 3. & q. 6. art. 2. & in 4. sentent. distin. 38. q. 1. art. 1. Sed & coniugium nõ obesse sacerdotio ex diuina institutione fatetur Alfonso à Castro statim citandus hæres. 4. [A quibusdam tamen quaritur, quoniam tempore Ecclesiæ sic prohibuerit sacris ordinibus addictos matrimonium contrahere, aut contractum irritum esse constituerit. Fatentur enim vetustissimam esse in hac specie prohibitionem matrimonij, in sensu vt illicite contrahatur: negant tamen ex hoc sequi, contractum non valere. Ego verò existimo, eodem tempore ab Ecclesia matrimonium his, qui sacris ordinibus initiati erant, vt irritum & nullum interdictum fuisse, quo & eisdem matrimonij contractum eadem Ecclesia interdixit. Cuius opinionis mihi planè præstat maximû argumentum Calixtus Papa in c. pen. 27. dist. agit enim de presbyteris, diaconis & subdiaconis: ac subdit: contracta quoque matrimonia ab huiusmodi personis distungi, iuxta sacrorum canonum diffinitionem iudicamus. Et vt apertius, quid in hac controuersia sentiam, explicem, existimo primû à tempore Apostolorum, nec in Ecclesia Orientali, nec in Occidentali his, qui sacris ordinibus erant initiati licuisse matrimonium contrahere: item & illud mihi compertû est semper in Ecclesia Occidentali, & in aliquot prouinciis Orientalibus aliquo tempore interdictum fuisse coniugale vsum, quoad